

Ideprogram

RETSFORBUNDET hviler på følgende grundsætninger:

- I Enhver har ret til personlig frihed inden for den grænse, hvor andres ret ikke krænkes.
- II Alle borgere har ligeret i økonomisk og politisk henseende.
- III Det er statens opgave at sikre borgernes frihed og ligeret, at afveje den enkelte borgers ret over for fællesskabets ret og at løse de naturlige fællesopgaver.
- IV Samfundets styre varetages af folkevalgte repræsentanter, valgt i overensstemmelse med en valglov, der giver alle myndige borgere lige mulighed for indflydelse.

I. Personlig frihed

Den enkelte borger har ret til frit at ordne sin levevis og udtrykke sig under enhver form, dog med ansvar for retskrænkelser mod andre.

Alle myndige borgere bærer det fulde ansvar for deres handlinger. Optræder de i fællesskab, bærer de ansvaret solidarisk.

Enhver har ret til ved testamente at bestemme over sine efterladenskaber, for så vidt påhvilende forsørgerpligt ikke derved krænkes.

Det er forældrenes og hjemmenes ret og pligt at sørge for deres børns underhold, opdragelse og undervisning. Forældrene har ret til frit at vælge undervisningsform.

Trosfrihed er en menneskeret, men ingen må ved sin religionsudøvelse krænke andre. Ingen trosretning kan få særlig statsanerkendelse eller statsstøtte.

Alle borgere er berettiget til gennem foreninger og organisationer at virke for fælles interesser, for så vidt trediepart ret ikke derved krænkes.

Ingen kan forpligtes til medlemskab af nogen forening eller organisation.

Alle borgere har frihed til, enkeltvis eller i fællesskab, at indgå aftaler, herunder aftaler om arbejds- og ansættelsesforhold samt lønvilkår, når andres ret ikke derved krænkes.

Ingen kan tvinges til personlig tjenesteydelse over for det offentlige.

Enhver har ret til at færdes og opholde sig på vore strande.

II. Lige ret

1. Økonomisk

Enhver er retmæssig ejer af det fulde udbytte af sit eget arbejde og råder frit derover, når han har betalt sin andel af retsstatens fællesudgifter.

Alle har lige ret til naturens rigdomskilder og til de værdier, der opstår gennem samfundets udvikling og som følgelig ikke skyldes enkelte personers indsats.

Den enkelte jordejer må holde de øvrige borgere skadesløse ved at forrente det af ejeren ufortjente element i jordens værdi som skyld til samfundet.

Enhver har ret til fri erhvervsudøvelse, herunder også handel med udlandet.

Adgang til uddannelse må stå åben for enhver.

Varigt handicappede og kronisk syge sikres betryggende forsorg og adgang til revalidering.

2. Politisk

Enhver borger har ret til med ikke-retsstridige midler at virke for gennemførelsen af den samfundsorden, som er i overensstemmelse med hans overbevisning.

Alle myndige borgere har stemmeret til folketinget og de kommunale råd, og de forskellige anskuelser i befolkningen sikres her ligelig repræsentation i forhold til deres tilslutning.

Ingen kan mod sin vilje forpligtes til under nogen form at yde bidrag til partipolitisk virksomhed.

Alle anskuelser skal i rimeligt omfang frit kunne udtrykkes i radio og TV.

III. Statens opgaver

1. Forhold til udlandet

Retsstatens udenrigspolitik bygges på ønsket om et mellemfolkeligt samarbejde i overensstemmelse med ånden i dette program.

Det er statens opgave at arbejde for en international retsorden og denne sikring ved en verdensmyndighed med de nødvendige beføjelser og magtmidler.

Et forsvar med de for den offentlige sikkerhed nødvendige frivillige styrker opretholdes.

Staten kan indgå aftaler med andre lande til løsning af regionale opgaver og varetagelse af fællesanliggender.

2. Retsvæsen

Det er statens opgave at værne den enkelte borgers ret og sikkerhed.

Gratis retspleje ydes i alle tvistemålssager, der ikke af domstolene stemples som unødigt retstrætte.

Staten varetager danske borgeres retslige anliggender i udlandet.

Retsvæsenets opgaver er dels så vidt muligt at få retsbryderen til at erstatte forvoldt skade og dels ved hensigtsmæssige foranstaltninger at få retsbryderen til at afstå fra nye retsbrud.

Domstole og politi kan ikke henhøre under samme ministerium.

Alle embeder ved domstolene og i den offentlige forvaltning besættes efter kvalifikationer.

Embedsmændenes ansvar og uafhængighed i deres embedsførelse fastlægges ved lov og sikres gennem ansættelsesvilkår, der ligeledes fastsættes ved lov.

3. Finansvæsen

Det er statens opgave at sørge for, at samfundets pengevæsen indrettes således, at udstedelse af omsætningsmidler hverken skaber inflation eller deflation.

Statens budgetter fastlægges i finansloven.

Statens driftsudgifter må ikke finansieres ved lån.

Staten sikrer opkrævning af den natur- og samfundsskabte jordrente som grundskyld til det offentlige.

Staten sørger for matrikulering og vurdering af al jord.

4. Erhvervslivet

Al erhvervsudøvelse skal ske i frihed under den frie konkurrences vilkår og må ikke indskrænkes eller påvirkes af det offentlige.

Alle aftaler, der vil føre til begrænsning af det frie marked, er forbudt. Staten træffer de fornødne foranstaltninger til sikring af borgernes økonomiske ligeset, hvor denne måtte trues af monopoldannelser.

5. Offentlige virksomheder og planlægning

Offentlige virksomheder må kun drives, hvor de varetager naturlige fællesopgaver. Det samme gælder eneretsbevillinger til private virksomheder.

Virksomheder, der drives af det offentlige eller ved eneretsbevilling, skal hvile i sig selv, og det er en offentlig opgave at kontrollere, at der ikke afkræves forbrugerne nogen monopoliseret overpris.

Planlægning, etablering og vedligeholdelse af de anlæg, som er nødvendige for en sikker og hensigtsmæssig afvikling af trafikken, er en offentlig opgave.

Det offentlige kan til lands- og byplanmæssige formål foretage generelle rådighedsindskrænkninger i anvendelsen af jorden. Ved ekspropriation ydes fuld erstatning.

6. Sundhedsvæsen

Det offentlige sørger for de nødvendige sundhedsforanstaltninger, herunder hospitaler og plejehjem.

7. Forsorg

En tryghedsforsikring, der omfatter ansvar, invaliditet, syge-, enke- og aldersforsørgelse, er lovpligtig.

Staten sikrer forsyningen for varigt handicappede og kronisk syge samt andre, der er ude af stand til at klare tilværelsen for sig og sine.

Staten opretholder de nødvendige institutioner til forvaring og resocialisering af kriminelle.

Det offentlige skal gribe ind, hvor børns ret krænkes ved vanrøgt.

8. Uddannelse og forskning

Staten foreskriver de nødvendige foranstaltninger til sikring af almen undervisning. Offentlige og private skoler stilles økonomisk lige.

Det offentlige sørger for de nødvendige undervisningsinstitutioner og drager omsorg for de nødvendige lånemuligheder til videre uddannelse.

Det er statens opgave at sikre gennemførelsen af den forskning, som er nødvendig til løsning af statsens fællesopgaver.

9. Kulturlivet

Al kulturel udfoldelse skal ske i frihed og må ikke indskrænkes eller påvirkes ved censur eller offentlig støtte.

Det er statens opgave at sikre naturområder og kulturværdier af værdi for eftertiden samt at sikre adgangen hertil.

IV. Folkestyret

Den lovgivende magt er hos folketinget, der vælges ved almindelige, hemmelige og direkte valg. Hele landet er een valgkreds.

Folketinget vælger regeringen, som varetager statsforvaltningen under ansvar over for tinget.

Den dømmende magt er hos domstolene, for hvilke love og forordningers overensstemmelse med grundloven kan indbringes.

Folkeafstemning skal finde sted ved forfatningsændringer og kan tillige finde sted ved andre lovgivningsspørgsmål, når et i grundloven fastsat antal folketingsmedlemmer eller vælgere forlanger det.

De nærmere regler for samfundets styreform fastsættes i grundloven, der skal sikre en betryggende adskillelse af den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt.

Det lokale selvstyre varetages af regionale og kommunale råd, udgået af direkte valg.